

Starý les na Kvildě

Praha, Ústav makromolekulární chemie AV ČR, 5. 5. – 4. 6.

Ondřej Maleček (1977), absolvent pražské VŠUP (ateliér Pavla Nešlehy, Stanislava Diviše), po souboru obrazů Máchův Máj představil výběr z cyklu 15 maleb vytvořených loni na jaře v Kvildě na Šumavě. Jím podané klasické téma prastaré šumavské přírody povstává se znepokojivou silou. Malečkova malba je bezprostřední a expresivní, obrazy různých formátů spojují temné barvy a uvolněné tahy štětce. Autor s ledovým klidem umístí na osu zašudlaného pozadí schematicky namalovanou kůži z lišky, v Loveckém zátiší trčí jelení shoz z něja-

ké břečky, na šedém pozadí hnědá kupka doplněná obrysem dubového listu nese název Mraveniště... Někdy je ústřední výjev zarámován větvíčkami, dubovými listy a houbičkami připomínajícími naivní rustikální dekor. Kontury postav malované štětcem nasyceným barvou stékají po plátně. Za symbolický závěr cyklu můžeme považovat obraz skrojeného bochníku chleba, nazvaný Šumava. Několik dní se mi neodbytně vracelo plátno Zima. Hlubokou skalní soutěskou se žene kalná voda a na jednom z břehů, na samém dně, leží lidské lebky. Nad burácejícím

vodním proudem, nad vší tou bídou, se ze strmé skalní stěny povážlivě naklání osamělý strom, připomínající lidskou postavu s rozpaženými rukama, která se chystá vrhnout do zpěněných vod. Nedaťo mi to a v knihovně jsem si listovala v próze Karla Klostermanna: „Dole proudí řeka; na míle slyšet hukot jejích čistých pěnivých vln, vznikajících nárazem na nesčíslné balvany, které plní její řečiště. Hnědý, na hlubokých místech purpurově zbarvený proud... Je to úchvatný obraz ve své velkolepé hrůze.“ Jistě to není konkrétně Klostermann, ale všichni šumavští souputníci, spodní proud romantické tradice, kde se sytí malířova obraznost. Tak jako Alfred Kubin či Josef Váchal i on se nechal vtáhnout do zeleného ticha rašelinných slatin, které zbarvují vodu do černa. Věčně zpívají staré lesy a každá generace umělců se s tím po svém vyrovnává. Malečkova výrazová

poloha neobratné dětské kresby je střídána bravurní robustní malbou, za kterou lze číst komplikovaný myšlenkový koncept s četnými literárními odkazy, jakož i úzkost lidské duše, spojenou s neurčitým steskem po téměř zapomenuté prakrajině – původním domovu. Jak autor napsal: „...návrát zpátky, takové splynutí, rozplynutí se, touha zavrtat se do listí nebo mizet v jehličí a usnout, chvíli nebýt.“ Opouští rozlišení mezi vnější a vnitřní skutečností, nemaluje určitou krajinu, ale její mentální obraz. Jeho Šumava je tak jednou z metafor kontinuálního příběhu člověka v krajině a krajiny v člověku.

Radoslava Schmelzová

Ondřej Maleček, Zima, 2008, akryl, plátno, 180 x 130 cm. Foto archiv autora ▶

